

فصل شانزدهم: مجموعه مقالات

۸۴۰. بقیع در آینه تاریخ: مجموعه مقالات فصلنامه میقات حج پیرامون بقیع، جمعی از نویسندگان، ۱۳۹۴، ۲۸۴ص، وزیری.

این کتاب شامل هشت مقاله درباره بقیع و ابعاد آن است که قبلا

در فصلنامه «میقات حج» منتشر شده است. اطلاعات مقالات عبارتند از: «مزار بقیع» نوشته علی اکبر حسنی؛ «تخریب بقیع به روایت اسناد» نوشته سیدعلی قاضی عسکر؛ «تاریخ حرم ائمه بقیع» نوشته محمدصادق نجمی؛ «حرم جناب ابراهیم فرزند رسول خدا ﷺ» نوشته محمدصادق نجمی؛ «حرم همسران و دختران رسول خدا ﷺ» نوشته محمدصادق نجمی؛ «بقعه عقیل بن ابی طالب و ابوسفیان بن حارث» نوشته محمدصادق نجمی؛ «بقعه حلیمه سعیدیه و صفیه عمه رسول خدا ﷺ» نوشته محمدصادق نجمی؛ «بقعه اسماعیل فرزند امام صادق علیه السلام» نوشته محمدصادق نجمی.

۸۴۱. پاسخ به پرسشهای کلامی، تاریخی و فقهی، جمعی

از نویسندگان، ۱۳۹۳، ۶۴۴ص، وزیری.

این کتاب مجموعه ۲۳ مقاله هیئت علمی و پژوهشگران پژوهشکده حج و زیارت در موضوعات کلامی، تاریخی و فقهی

است که در راستای پاسخ به شبهات و اتهاماتی که درباره عقاید شیعه بیان می شود، نوشته شده است.

عناوین مقالات عبارتند از: شیعه کیست و چه می گوید؟؛ تفاوت کلامی شیعه و سنی در چیست؟؛ آیا شیعه قرآن را محرف می داند و قرآن دیگری دارد؟؛ اهل بیت علیهم السلام نزد شیعه چه جایگاهی دارند؟؛ امام علی نزد شیعه از چه جایگاهی برخوردار است؟؛ چه ضرورتی در تحقق واقعه غدیر بود؟؛ شیعه چه نسبتی با غالیان دارد؟؛ آیا طلب شفاعت شرک و بدعت است؟؛ آیا توسل به مقام انبیا و اولیا شرک است؟؛ آیا زیارت قبور شرک و حرام است؟؛ آیا شیعه خلفا و عایشه را سب و لعن می کند؟؛ آیا در کتب شیعه روایات صحیح السند تاریخی مبنی بر ولادت امام مهدی عجل الله تعالی فرجه و آتیه وجود دارد؟؛ چه کسانی در بقیع مدفونند؟؛ آیا شیعه فقط در ایران است؟؛ ماهیت قیام امام حسین علیه السلام از منظر عالمان اهل سنت چگونه است؟؛ چرا وضوی شیعیان با اهل سنت فرق می کند؟؛ چرا شیعیان در اذان و اقامه به ولایت امیرمؤمنان علیه السلام شهادت می دهند؟؛ چرا شیعیان نمازهای «ظهر و عصر» و «مغرب و عشا» را با هم می خوانند؟؛ چرا شیعیان تکتف ندارند؟؛ چرا شیعیان در نماز از «مهر» استفاده می کنند؟؛ آیا عزاداری و قمه زنی جایز است؟؛ چرا شیعیان مسجد پیامبر صلی الله علیه و آله را می بوسند؟؛ آیا خواندن دعا کنار قبرستان بقیع جایز است؟

۸۴۲. پیدایش و نقد آرای سلفیه و وهابیت؛ مجموعه مقالات کلامی فصلنامه میقات حج، گروه کلام پژوهش‌سکده حج و زیارت، ۱۳۹۶، ۵۲۰ص، وزیری.

این مجموعه، شامل مقالات کلامی منتشره در نشریه

میقات حج است. این مقالات، که فرهیختگان و صاحب‌نظران این عرصه آنها را نگاشته‌اند، می‌تواند به عنوان یکی از مهم‌ترین منابع پژوهشی استفاده شود. عناوین برخی مقالات عبارت‌اند از: شناخت سلفیه؛ سرچشمه‌های اندیشه وهابیت؛ مبانی هستی‌شناسی سلفیه و امامیه؛ ایمان اجداد رسول خدا ﷺ؛ مفهوم‌شناسی و مصداقیابی اهل بیت علیهم‌السلام؛ گفتاری درباره تبرک؛ آثار سازنده زیارت از دیدگاه قرآن و سنت؛ و ...

۸۴۳. تبرک (مجموعه مقالات)، جمعی از نویسندگان، به کوشش گروه کلام پژوهش‌سکده حج و زیارت، ۱۳۹۴، ۹۲ص، رقی.

در این مجموعه، هفت مقاله درباره «تبرک» که در نشریات

علمی کشور به زبان فارسی منتشر شده است، گردآوری شده است. عناوین مقالات عبارتند از: «جایگاه تبرک در ادیان الهی» نوشته جعفر سبحانی؛ «تبرک» نوشته علی زمانی قمشه‌ای؛ «جایگاه تبرک در قرآن و روایات» نوشته رضا سلم آبادی؛ «صحابه و تبرک به آثار پیامبر» نوشته محمدطاهر کردی؛ «لزوم حفظ آثار نبوی مدینه منوره و جواز تبرک به آنها» نوشته عبدالعزیز القارنی؛ «احکام و شبهات تبرک» نوشته علی باقر شیخانی.

۸۴۴. حج در آینه تاریخ: مجموعه مقالات تاریخی
فصلنامه میقات حج، گروه تاریخ پژوهشکده حج و زیارت،
۱۳۹۵-۱۳۹۴، ۳ جلد، وزیری.

این کتاب، شامل مقالات تاریخی منتشر شده در حدود ۹۰ شماره نشریه میقات حج است. مقالات جلد نخست این کتاب عبارتند از: حج در امتداد زمان؛ حج در رهگذر تمدن‌ها؛ هسیر تاریخی حج در قرآن؛ انحرافات مناسک حج در عصر جاهلیت؛ حوادث تاریخی مکه؛ والیان مکه (از صدر اسلام تا کنون)؛ تحقیقی پیرامون شعب ابی طالب؛ فتنه قرامطه در مکه؛ پیشینه تاریخی طواف؛ نبرد بدر؛ جامعه شیعه در مدینه منوره؛ موقعیت یهود در مدینه؛ یهودیان مدینه؛ گروه‌های عمده یهودی در مدینه؛ بنوقریظه سومین گروه یهودی در مدینه.

۸۴۵. حج در آینه فقه: مجموعه مقالات فقهی فصلنامه
میقات حج از سال ۱۳۷۱ تا ۱۳۹۲، گروه فقه پژوهشکده
حج و زیارت، ۱۳۹۴، ۳ جلد، وزیری

اهمیت دانش فقه در مباحث مربوط به حج از یک سو و اتقان علمی مقالات نگاشته شده در این فصلنامه از سوی دیگر گروه فقه و حقوق پژوهشکده را بر آن داشته تا مقالات فقهی این نشریه را استخراج کرده و به ترتیب اعمال و مناسک حج چینش نماید و آن را در قالب یک مجموعه سه جلدی با عنوان «حج در آینه فقه» منتشر کند تا پژوهشگران عرصه فقه الحج از مباحث انجام شده در این رشته، که پیشینه مباحث پژوهش فقهی و در برخی از موارد نوآوری و تولید علم به شمار می‌رود آگاه شده و با تحقیقات جدید خود باعث پیشبرد این دانش غنی و کارآمد شوند.

**۸۴۶. حج در آینه قرآن، گروه اخلاق و اسرار پژوهشکده
حج و زیارت، ۱۳۹۵، ۵۹۲ص، وزیری.**

این مجموعه، شامل هفده مقاله فصلنامه میقات حج طی سالیان گذشته است که در آنها ابعاد حج از منظر قرآن کریم بررسی

شده است. عناوین مقالات عبارت‌اند از: اسامی کعبه در قرآن؛ حج در قرآن؛ حج در کتاب خداوند؛ وقوف شعوربرانگیز در مشعرالحرام؛ حج در کتاب خداوند؛ میراث بزرگ؛ حج جاهلی، حج محمدی؛ قلب زمین؛ شهر خدا در کلام خدا؛ مکه مکرمه، مرکز فرهنگی جهان اسلام؛ اسرار حج در کتاب خداوند؛ مناسک حج در کتاب خداوند؛ فضایل کعبه؛ حج و ابراهیم در قرآن؛ نام‌ها، ویژگی‌ها و احکام کعبه در قرآن؛ ابعاد حج در قرآن؛ ویژگی‌های حج در قرآن.

**۸۴۷. حج در اندیشه سیاسی - اجتماعی مقام معظم
رهبری، جمعی از نویسندگان، به کوشش مسعود معینی پور،
۱۳۹۳، ۳۵۲ص، وزیری.**

مجموعه مقالاتی درباره دیدگاهها و نظریات مقام معظم رهبری

درباره ابعاد سیاسی-اجتماعی حج است. مقام معظم رهبری در پیامها و سخنرانی‌های خود ضمن بیان ابعاد و ظرفیتهای اخلاقی و معنوی حج، جنبه‌های سیاسی و اجتماعی حج را با تأکید بر این مطالب بیان نموده‌اند: بیداری اسلامی، وحدت مسلمانان و خودداری از تفرقه افکنی، بیان مشکلات جهان اسلام، لزوم استفاده از حج برای تقویت همدلی در جهان اسلام، برائت از مشرکین و افشای توطئه‌های

۸۴۸. حج و انقلاب اسلامی (مجموعه مقالات)، به کوشش

مسعود معینی پور، ۱۳۹۴، ۵۸۰ص، وزیری

این کتاب شامل ۱۷ مقاله از نویسندگان مختلف است که به بررسی تأثیر و تأثرات متقابل حج و انقلاب اسلامی پرداخته‌اند.

این مقالا بر حسب موضوع در چهار بخش آمده است. عناوین موضوعات هر بخش اینگونه است: بخش اول: نگاه به انقلاب اسلامی و حج با رویکرد تمدنی؛ بخش دوم: واکاوی تأثیرات حج بر انقلاب اسلامی و جمهوری اسلامی ایران؛ بخش سوم: واکاوی تأثیرات انقلاب و جمهوری اسلامی بر حج؛ بخش چهارم: ظرفیت‌های کنگره حج برای صدور انقلاب.

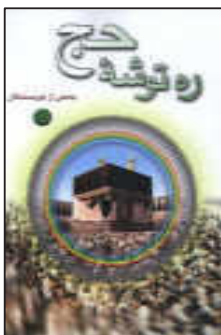
۸۴۹. حج و ولایت، حج و وحدت: مجموعه مقالات فصلنامه

میقات حج، گروه کلام و معارف پژوهش‌شکده حج و زیارت،

۱۳۹۶، ۱۳۶ص، وزیری.

در این کتاب، هفت مقاله از مجموعه مقالاتی که طی ۲۵ سال

انتشار این نشریه در این فصلنامه منتشر شده، انتخاب و در این مجموعه کنار هم قرار گرفته‌اند. عناوین مقالات عبارت‌اند از: حج و ولایت؛ پیوند حج با امامت و ولایت؛ ولایت راز بزرگ حج؛ حج ابراهیمی و تقریب مذاهب اسلامی؛ فلسفه برائت از مشرکین؛ مبانی دینی «برائت از مشرکان».

۸۵۰. ره‌توشه حج، جمعی از نویسندگان، ۱۳۷۸، ۳ جلد،

وزیری.

مجموعه‌ای سه جلدی از مقالات محققان و پژوهش‌گران در زمینه

حج و زیارت است که به ویژگی‌های گوناگون فردی، اجتماعی، سیاسی، فرهنگی و اجتماعی حج و زیارت می‌پردازد. عنوان‌های برخی از مقالات این مجموعه چنینند: اهمیت سفر حج، فلسفه و اهداف حج، آداب حج، حج ابراهیمی، آثار و فواید سفر، توبه، آثار توبه، احکام فقهی - اجرایی حج، فلسفه و نقش زیارت، آشنایی با مذاهب عمده جهان، جغرافیای جزیره العرب، رفتار صحیح اسلامی در حج، آشنایی با بقیع، تاریخ حرم ائمه، اُحد و اماکن و آثار تاریخی آن، فلسفه اشک، حج و رهبری (غدیر)، ویژگی‌های حرم، ویژگی‌های کنگره حج، حج و برائت از مشرکان، جدال در حج، قبرستان ابوطالب، طواف و اهمیت آن در اسلام، حجر اسماعیل، حج و فرصت‌های معنوی آن.

۸۵۱. ره‌توشه عتبات عالیات، جمعی از نویسندگان، چاپ

دوم، ۱۳۸۵، ۵۰۳ص، وزیری.

مجموعه مقالاتی با موضوع زیارت و احکام و آداب آن و آشنایی با زیارت‌گاه‌های اسلامی است. این اثر با هم‌کاری پانزده تن از فضلاء

حوزه علمیه قم تدوین شده تا روحانیان کاروان‌های زیارتی و زائران را در شناخت سرزمین عراق، کربلای معلی، نجف اشرف، کاظمین، سامرا، مراقد و آستان‌های مقدس امامزادگان و عارفان و عالمان بزرگ و مجاهدان تاریخ اسلام یاری دهد. «زیارت، تجدید عهد با خط امامت»، «احکام فقهی سفر زیارتی عتبات» و «سیری در تاریخ و جغرافیای عراق» از مباحث آغازین کتاب و ۱. نجف اشرف ۲. کوفه ۳. کربلا ۴. کاظمین ۵. سامراء ۶. مدائن، فصل‌های پسین آنند.

زیرفصل‌های کتاب به شرح حال شش تن از ائمه معصومین علیهم‌السلام مدفون در آن اماکن متبرکه می‌پردازند و درباره دیگر خفتگان در آن دیار مقدس (امامزادگان و عالمان بزرگ) نیز شرح حالی کوتاه عرضه می‌کنند.

۸۵۲. زیارت (مجموعه مقالات)، جمعی از نویسندگان،
به کوشش گروه کلام پژوهش‌شکده حج و زیارت، ۱۳۹۳،
۲۰۴ص، رقی.

این کتاب شامل یازده مقاله درباره زیارت است که قبلاً در نشریات کشور به چاپ رسیده‌اند. این مقالات در تبیین موضوع زیارت و پاسخ دهی به شبهات حول این موضوع هستند. عناوین مقالات عبارتند از: آثار سازنده زیارت از دیدگاه قرآن و سنت؛ مفهوم-شناسی زیارت در فرهنگ اسلامی؛ زیارت رسول الله ﷺ در قرآن کریم؛ زیارت در سیره و سخن پیامبر ﷺ؛ هدف از زیارت؛ مشروعیت سفر برای زیارت قبور؛ زیارت اهل قبور از دیدگاه پیشوایان اسلام و آثار آن؛ فقه و فلسفه سیاسی زیارت پیامبر اعظم ﷺ؛ جایگاه زیارت نبی اعظم ﷺ در منابع و مذاهب اسلامی؛ گردشگر همراه؛ زیارت اهل بیت پیامبر ﷺ از بهترین اعمال برای تقرب به خداوند است.

۸۵۳. شفاعت (مجموعه مقالات)، جمعی از نویسندگان،
به کوشش گروه کلام پژوهش‌شکده حج و زیارت، ۱۳۹۳،
۲۴۴ص، رقی.

سومین جلد از سلسله «مجموعه مقالات در رد وهابیت» است که شامل هشت مقاله درباره «شفاعت» است. این مقالات قبلاً در نشریات کشور منتشر شده‌اند. عناوین مقالات عبارتند از: بررسی مسئله شفاعت؛ شفاعت از دیدگاه عقل و نقل؛ شفاعت ضابطه مند از نظر صدرائیان؛ شفاعت از دیدگاه صدر المتألهین؛ شفاعت؛ نقد دیدگاه المنار در تفسیر آیات شفاعت؛ شفاعت در قرآن و کلام معصومان علیهم السلام؛ کتابشناسی شفاعت.

۸۵۴. مجموعه مقالات اربعین جمعی از نویسندگان،
به کوشش گروه تاریخ پژوهشکده حج و زیارت، ۱۳۹۴،
۵۲۰ص، وزیری.

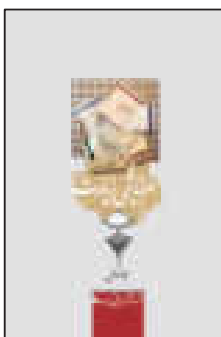
مجموعه مهمترین مقالات نوشته شده درباره اربعین حسین در نشریات علمی کشور است. این کتاب در دو بخش تنظیم شده است. در بخش نخست هجده مقاله از مجلات آورده شده و در بخش دوم بیست و دو مقاله مرتبط با اربعین از روزنامه ها انتخاب و منتشر شده است. همچنین «کتابشناسی توصیفی اربعین حسینی» به صورت مستقل در این مجموعه منتشر شده است.

۸۵۵. مجموعه مقالات فدک، جمعی از نویسندگان، به
کوشش گروه تاریخ پژوهشکده حج و زیارت، ۱۳۹۳،
۳۹۲ص، وزیری

این کتاب، مجموعه ای از مقالات منتشر شده در نشریات درباره «فدک» است، که در گروه تاریخ پژوهشکده حج و زیارت گردآوری و تدوین شده است. عناوین و نویسندگان مقالات عبارتند از: «فدک، صدقه نیست»- آیت الله جوادی آملی؛ «مباحثی پیرامون فدک»- آیت الله جعفر سبحانی؛ «فدک: اموالی که از اهل بیت پیغمبر ﷺ غصب شد»- آیت الله علی احمدی میانجی؛ «متولیان فدک در عصر خلفا و امویان»- محمد مهدی فقیه بحر العلوم؛ «متولیان فدک در عصر عباسیان»- محمد مهدی فقیه بحر العلوم؛ «فدک یک سند تاریخی»- آیت الله جعفر انواری؛ «ماجرای فدک»- علی محمد بشارتی؛ فدک، «نماد مظلومیت اهل بیت ﷺ»- محمد تقی رهبر؛ «هماهنگی در اخبار فدک»- سید حسن فاطمی موحد؛ «فدک در گذر تاریخ»- علی اکبر مهدی پور؛ «بررسی مسئله غصب فدک»- حامد کنعانی مقدم؛ «فدک» و بازتاب های تاریخی و

سیاسی آن- علی اکبر حسنی؛ «بررسی مسئله فدک با رویکرد فقهی-حقوقی»- فهیمه ملک‌زاده؛ «ام ایمن: شاهدی بر مدعای فدک»- شهربانو دلبری؛ «فدک از پیامبر ﷺ تا خلافت»- مجید جعفرپور؛ «کتابشناسی فدک»- اباذر نصر اصفهانی

۸۵۶. مجموعه مقالات هم‌اندیشی زیارت، به کوشش عباسعلی زارعی سبزواری، ۱۳۸۷، ۲ جلد، ۱۱۶۰ ص، وزیری.

مجموعه مقالات همایش «هم‌اندیشی زیارت» (تهران، ۱۳۸۶ ش)

است. این مجموعه به همت معاونت آموزش و پژوهش بعثه مقام معظم رهبری و با هم‌کاری سازمان اوقاف و امور خیریه و دفتر امور حج و زیارت سازمان صدا و سیما با انگیزه اشاعه فرهنگ زیارت گرد آمده و ۴۹ مقاله برگزیده در شش عنوان کلی، در آن گنجیده است: کلیات، مبانی فکری و اعتقادی زیارت، نقد و بررسی شبهات زیارت، آداب زیارت، آثار و فواید زیارت، زیارت در فرهنگ و ادب فارسی.

۸۵۷. مجموعه مقالات اولین همایش حج و اقتصاد، پژوهشکده حج و زیارت، ۱۳۹۱، ۷۰۰ ص، وزیری.

مجموعه مقالات اولین همایش حج و اقتصاد است که تیر ماه ۱۳۹۱ شمسی به همت پژوهشکده حج و زیارت در تهران برگزار

شد. این مقالات پنج محور اصلی دارند: ۱. کلیات مباحث اقتصادی حج در قرآن و سنت، اقتصاد حج از منظر امام خمینی= و مقام معظم رهبری، مباحث اخلاقی اقتصاد حج و مباحث دیگر؛ ۲. مباحث فقهی حج و اقتصاد مانند ثبت نام حج و عمره؛ تأثیر هزینه سوغات و ولیمه حج در استطاعت و شرایط درآمد برای استطاعت؛ ۳. مباحث اقتصاد خردی حج مانند تبیین استطاعت و محاسبه آن؛ اصلاح فرهنگ

سوگاتی در حج؛ عوامل مؤثر در تقاضا برای حج و محاسبه آن و عوامل اجتماعی مؤثر بر تقاضای حج؛ ۴. مباحث اقتصاد کلانی حج مانند بودجه‌بندی در حج؛ تأثیر حج بر عاملان اقتصادی و اقتصاد عربستان؛ ۵. مباحث مربوط به اقتصاد بین‌الملل مانند تأثیر حج در تأسیس بازار بین‌الملل اسلامی و افزایش مبادلات تجاری و هم‌گرایی اقتصادی کشورهای مسلمان و مبادلات ارزی و نرخ ارز.

۸۵۸. همسفر: ره توشه زائران عتبات عالیات، جمعی از

نویسندگان، ۱۳۹۴، ۴۲۰ ص، وزیری.

مجموعه‌ای از برخی نوشته‌های نویسندگان مختلف درباره ابعاد سفر به عتبات و زیارت قبور ائمه مدفون در این سرزمین است.

این کتاب، جهت برآورده کردن نیاز روحانیون کاروان‌های عتبات تهیه و تدوین شده است. در این کتاب، نخست فصلی درباره «آداب سفر» آمده و آنگاه مطالب، بر اساس شهرهای زیارتی سامان یافته است.

